

EL PERFIL | Josep Maria Recasens i Comes

Historiador y exalcalde de Tarragona
La URV reconocerá hoy la trayectoria de un historiador vocacional que fue el primer alcalde tras la recuperación de la democracia. Recasens añade el título de Honoris Causa a su lista de distinciones. POR NÚRIA RIU

Un erudito que ha estudiado y escrito la historia de TGN

Honestidad y generosidad. Son algunas de las virtudes que destacan aquellas personas que han conocido más de cerca la trayectoria de Josep Maria Recasens. Un hombre que con 92 años conserva el vigor para seguir hurgando en las entrañas de Tarragona y explicar nuevos episodios de su historia. Hoy será él el protagonista de uno de estos episodios. Y es que este mediodía va a hacerse un reconocimiento al legado de este historiador vocacional, que va a recibir la distinción de Honoris Causa por la URV.

Recasens fue un historiador autodidacta que «estaba al día de las tendencias modernas», dice el catedrático Antoni Jordà, y añade: «Más allá de la historia tradicional, se interesó por las personas, los grupos sociales, la economía y la sociedad».

«Los trabajos del señor Recasens siguen siendo una referencia que aún se utiliza en las in-

vestigaciones del Departamento d'Història i Història de l'Art», asegura su director, Amancio Isla. Fue esta área la que propuso un nombramiento que tuvo el visto y bueno del consejo de gobierno de la universidad el día 25 de febrero del año pasado.

Será el profesor jubilado Luis Navarro quien apadrinará al exalcalde en su investidura como Honoris Causa. Navarro reconoce que «es un hombre que siempre ha trabajado en solitario, aunque siempre ha sido una persona asequible y abierta a quien le ha pedido algo. Cuando le pedíamos que nos echara una mano lo hacía, y venía a la universidad a darnos charlas sobre el régimen municipal», explica.

Entre sus publicaciones destacan los dos volúmenes de *La Ciutat de Tarragona*, la más amplia 'encyclopedia' sobre la ciudad. Y es que, según Luis Navarro: «No podríamos conocer ni comprender la historia de Tarra-

gona y del Camp de Tarragona sin el señor Recasens».

Antoni Jordà fue «uno de los afortunados» que asistió a las conferencias de Josep Maria Recasens en la universidad. «Nos explicaba cosas de la vida municipal porque era un hombre muy preocupado y sensibilizado por los temas sociales, y en el momento que pudo lo trasladó en la vida como alcalde. Esto también lo han hecho otros políticos como Joaquim Nadal», dice.

Recasens alcalde

Fue el primer alcalde de la democracia, bajo la ideología del PSC, y permaneció en la prime-

ra línea municipal hasta 1989. Una de las personas que no ahorra sus elogios hacia Josep Maria Recasens es el alcalde, Josep Félix Ballesteros (PSC). Su delfín en la política. «Es mi abuelo político. Me siento el sucesor de su legado, y para mí es como si honrasen a mi abuelo», asegura.

Destaca de su persona que «siempre ha vivido de acuerdo con sus principios y con una enorme austeridad», ya añade: «Es un honor que le reconozca la universidad, cuando él no pudo hacer los estudios».

También Victòria Forns (CiU) destaca la «coherencia» y «honestidad» del historiador y exal-

calde. Unos valores que «a pesar de las diferencias ideológicas no impidieron que fuera CiU quien propuso que fuera elegido Fill Predilecte de la Ciutat». Un título que le fue concedido en 2009.

Por su parte, Sergi de los Ríos (ERC) recuerda que «cuando lo eligieron tenía 10 años, por tanto es la primera persona que yo reconocía en la calle, porque vivía muy cerca de la casa de mis padres, y lo relacionaba con la figura del alcalde».

También el popular Alejandro Fernández destaca «el papel como impulsor del ayuntamiento en una nueva etapa democrática».

► El historiador Josep Maria Recasens en una imagen de archivo. FOTO: DT

Josep M. Recasens i Comes, Doctor Honoris Causa per la URV

ANTONI JORDÀ FERNÁNDEZ

Catedràtic d'Història del Dret i de les Institucions

Gairebé cinquanta anys més tard de la publicació d'unes parades de José Sánchez Real («Recasens i Comes ha volgut posar el coneixement de Tarragona a l'abast de tots aquells que per ella s'interessin», pròleg a *La ciutat de Tarragona*, de Josep M. Recasens i Comes, Barcelona 1966), la URV acull avui com a Doctor Honoris Causa a Josep Maria Recasens i Comes (Tarragona 1918). La historiografia sobre Tarragona seria molt diferent sense l'aportació de Josep M. Recasens i Comes. La seva obra s'ha d'emmarcar en un procés evolutiu dels mètodes de recerca, fet que generaria una influència molt directa en els estudis d'altres autors en aquest àmbit durant els darrers cinquanta anys. En el decurs de la història, diferents autors palesaren el seu interès per investigar aspectes del passat de la ciutat de Tarragona, des de Pons d'Icart fins a Sánchez Real,

sense oblidar Emili Morera o Bona-ventura Hernández Sanahuja i molts altres.

En el camí cap a una història local i global, completa, ben feta, de factura moderna i de discurs innovador, cal situar l'obra de Josep M. Recasens i Comes en un marc molt ampli de l'evolució dels estudis historiogràfics sobre Tarragona fins a l'actualitat. A mitjan segle XX, els treballs sobre la història de la ciutat van iniciar una dinàmica diferent de la d'èpoques anteriors. Els estudis de Josep M. Recasens i Comes aportaren una visió dels esdeveniments històrics allunyada de la visió que havia envoltat fins aleshores la història local, i que seguint els corrents historiogràfics més recents (Ferdinand Braudel, l'escola dels Annales, Jaume Vicens Vives, etc.) es plantejà analitzar la història de Tarragona com una nova història no tant de les personalitats, sinó dels grups socials, amb especial atenció als fenòmens polítics, econòmics i socials.

La seva obra cabdal és *La ciutat de Tarragona*, en dos volums (1966-1975), que aporta una visió renovadora del conjunt històric de la ciutat i el seu terme. Vist

amb perspectiva, l'aportació historiogràfica de Josep M. Recasens i Comes és prou remarcable, i suposa una continuïtat i alhora una ruptura. Continuïtat en tant que és hereu d'una tradició anterior d'investigadors preocupats pel passat històric i monumental de la ciutat de Tarragona. I ruptura, en tant que aporta una nova perspectiva d'estudi

Les generacions recents d'historiadors han (hem) seguit les empremtes de Recasens, intentant suprir les mancances

sobre la societat del passat, fonamentant l'explicació d'aquest passat històric en una perspectiva d'evolució dinàmica, on paisatge, territori, economia, classes socials, persones i institucions confluixen i generen els canvis en cada moment o època.

Al darrer terç del s. XX una nova generació d'estudiosos palesaren un interès especial per diferents temes: socials i econòmics (en un sentit molt ampli, incloent-hi festes, costums, folklore, tradicions populars, família, etc.); urbanístics, geogràfics i d'ordenació del territori; polítics, en especial de l'època contemporània (guerra civil, franquisme...), i una revifalla dels temes de l'arqueologia clàssica (amb la creació del Taller Escola D'Arqueologia, TED'A). Es produceix una veritable eclosió dels estudis sobre història de Tarragona en els seus diferents períodes i temes, però especialment en l'àmbit econòmic i social i d'institucions.

Però no s'ha d'oblidar que les generacions recents d'historiadors han (hem) seguit les empremtes de Recasens, intentant suprir les mancances, però en qualsevol cas, tenint ben present l'aportació singular i extraordinària que significa l'obra de Josep M. Recasens i Comes en el coneixement de la nostra història.

Sens dubte, avui la Universitat Rovira i Virgili és honorada per la distinció acadèmica que atorga.